

**HISTOIRE DE LA GÉOGRAPHIE ET DES DÉCOUVERTES GÉOGRAPHIQUES DEPUIS LES TEMPS LES PLUS RECULÉS
JUSQU'A NOS JOURS.**

PAR M. VIVIEN DE SAINT- MARTIN

**PRÉSIDENT HONORAIRE DE LA SOCIÉTÉ DE GÉOGRAPHIE DE PARIS DE L'ACADÉMIE ROYALE DE BERLIN DES
SOCIÉTÉS GÉOGRAPHIQUES DE SAINT-PÉTERSBOURG DE BERLIN, DE DRESDE , DE LEIPZIG , DE VIENNE , DE
GENÈVE , DE NEW YORK DE RIO DE JANEIRO , ETC. CHEVALIER DE L'ORDRE DE LA LÉGION D'HONNEUR
ACCOMPAGNÉE D'UN ATLAS HISTORIQUE En douze feuilles PARIS LIBRAIRIE HACHETTE ET CIE 79 ,
BOULEVARD SAINT - GERMAIN , 79,**

1873

Droits de traduction et de reproduction réservés.

COĞRAFYA TARİHİ VE COĞRAFİ KEŞİFLER: İLK ZAMANLARDAN GÜNÜMÜZE.

M. VIVIEN DE SAINT-MARTIN

**PARİS COĞRAFYA DERNEĞİ, BERLİN KRALİYET AKADEMİSİ VE SAINT PETERSBURG, BERLİN, DRESDEN, LEIPZIG,
VİYANA, CENEVRE, NEW YORK, RIO DE JANEIRO VB. COĞRAFYA DERNEKLERİNİN ONURSAL BAŞKANI. On iki
sayfalık bir tarih atlasıyla birlikte Légion d'honneur Şövalye Nişanı. Paris, Hachette & Co. Kitabevi, 79
Boulevard Saint-Germain,**

1873

Çeviri ve çoğaltma hakları saklıdır.

LES CARTHAGINOIS . CHAPITRE IV LES CARTHAGINOIS

XII

Fille de Sidon et de Tyr , Carthage respira le même souffle, vécut de la même vie que la Phénicie sa métropole. Il y a eu deux fondations de Carthage ' , séparées par un intervalle de quatre cents ans au moins . La plus ancienne, à laquelle la légende rattache le nom de Didon, que les vers de Virgile ont immortalisé, fut une colonie sidonienne, dont l'époque ne saurait être rigoureusement précisée ; elle paraît devoir se placer un peu avant la prise de Troie, une trentaine d'années peut-être , conséquemment vers 1240 avant l'ère chrétienne si l'on suit la chronologie du Marbre de Paros² . La seconde fondation, qu'une série de témoignages concordants place à l'an 37 ou 38 avant la 1re olympiade, 813 ou 814 avant J.-C., fut l'œuvre d'une colonie tyrienne . Celle-ci est la Carthage historique. Son nom punique, Kartha-kadêsha , et, par une abréviation usuelle , Karthada , signifie littéralement la Ville-Neuve ; la première ville avait porté le nom de Bozra (dont les Grecs ont fait Byrsa) , appellation communément appliquée, dans les pays de langue sémitique ou arabe, à toute place fermée de murailles . Byrsa ne fut plus que la citadelle de la nouvelle Carthage . Dans la bouche des Grecs, Karthada devint Kharkhêdôn ; dans la bouche des Romains , Carthago .

Kartacalılar-Ibrahim Şimşek

KARTACINLER. BÖLÜM IV KARTACINLER

XII.

Sidon ve Sur'un kızı olan Kartaca, ana şehri Fenike ile aynı havayı soludu ve aynı hayatı yaşadı. Kartaca'nın en az dört yüz yıllık bir arayla iki kuruluşu vardı. Efsaneye göre,

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

Vergilius'un dizelerinde ölümsüzleştirilen Dido'nun adını taşıyan eski kuruluş, tarihi kesin olarak belirlenemeyen bir Sidon kolonisiydi; Truva'nın düşüşünden biraz önce, belki otuz yıl önce, Paros Mermeri'nin kronolojisini takip edersek, dolayısıyla MÖ 1240 civarında gerçekleşmiş gibi görünüyor. Bir dizi tutarlı kaynağa göre MÖ 37 veya 38'de (MÖ 813 veya 814) kurulan ikinci kuruluş ise bir Tir kolonisinin eseri idi. Bu tarihi Kartaca'dır. Kartaca'nın Pönceki adı Kartha-kadêsha ve yaygın kısaltmasıyla Karthada, kelimenin tam anlamıyla Yeni Şehir anlamına gelir; İlk şehir, Bozra adını taşıyordu (Yunanlılar buna Byrsa adını vermişti). Bu ad, Sami veya Arapça konuşulan ülkelerde surlarla çevrili her yere yaygın olarak uygulanıyordu. Byrsa, yeni Kartaca'nın kalesi haline geldi. Yunanlıların dilinde Karthada, Kharkhêdôn; Romalıların dilinde ise Kartaca oldu.

De même que Tyr, et plus encore, Carthage a subi cette fatalité que pas un document indigène de son histoire n'a survécu à sa ruine. Le peu que nous savons de ses destinées nous est arrivé par des bouches ennemies . Elle avait imposé sa domination aux tribus inquiètes et remuantes de la région de l'Atlas, et avait élevé pour les contenir des villes nombreuses et des lieux fortifiés dans l'intérieur, notamment Cirta (en phénicien, Kartha , la Ville) , une des rares fondations de la contrée qui ont dû à leur position de traverser vivantes les révolutions et les siècles , tour à tour cité carthaginoise, capitale numide, colonie romaine , résidence vandale, arabe ou turque, et aujourd'hui encore, sous son nom romain de Constantine, la première ville d'une de nos trois provinces algériennes. Les possessions territoriales de Carthage dans le nord de l'Afrique répondaient à peu près à l'Algérie actuelle et à la Tunisie; cette dernière province formant le territoire carthaginois proprement dit, l'Africa propria, comme diront plus tard les Romains . Le littoral , jusqu'au détroit de Gadès, s'était couvert de comptoirs et de colonies dont les documents grecs et latins nous ont conservé la position , mais qu'il est aisé de confondre avec les colonies tyriennes antérieures ' ; ces établissements s'étaient graduellement étendus en dehors du détroit sur la côte maurétanienne. Le nom de Maurétanie ou Mauritanie (les deux formes sont employées par les anciens), est d'origine punique ; il signifie les pays de l'extrême Occident, Maouharîn, les Occidentaux, les Maures . Les Arabes ont employé plus tard le mot Maghreb , qui a la même signification et la même origine.

Tıpkı Sur gibi, hatta daha da kötüsü, Kartaca da, tarihine dair tek bir yerel belgenin bile yıkımından sağ çıkamaması talihsizliğini yaşamıştır. Kaderi hakkında bildiğimiz az miktardaki bilgi, düşman ağızlarından bize ulaşmıştır. Atlas bölgesinin huzursuz ve çalkantılı kabilelerine tahakküm kurmuş ve onları kontrol altında tutmak için iç kesimlerde çok sayıda şehir ve müstahkem mevki inşa ettirmiştir. Bunlardan en dikkat çeken, bölgedeki devrimler ve yüzyıllar boyunca varlığını konumuna borçlu olan birkaç kuruluştan biri olan Cirta'dır (Fenike dilinde Kartha, Şehir). Sırasıyla bir Kartaca şehri, Numidya başkenti, Roma kolonisi, Vandal, Arap veya Türk ikametgahı ve hatta bugün, Roma'nın Konstantin adıyla, üç Cezayir eyaletinden birinin ilk şehri olmuştur. Kartaca'nın Kuzey Afrika'daki toprakları, kabaca bugünkü Cezayir ve Tunus'a denk geliyordu; bu son eyalet, Romalıların daha sonra adlandıracağı gibi, Afrika Propria olarak adlandırılan asıl Kartaca topraklarını oluşturunuyordu. Kıyı şeridi, Gades Boğazı'na kadar, konumları Yunanca ve Latince belgelerde korunan, ancak daha önceki Sur kolonileriyle kolayca karıştırılabilen ticaret merkezleri ve kolonilerle doluydu. Bu yerleşimler, boğazın ötesine, Moritanya kıyılarına doğru kademeli olarak genişlemişti. Mauretania veya Moritanya (eskiden her iki biçimi de kullanılırdı) adı, Pön kökenlidir; uzak batı toprakları, Maouharîn, Batılılar, Mağribiler anlamına gelir. Araplar daha sonra aynı anlama ve kökene sahip olan Mağrip kelimesini kullandılar.

Kartacalılar-Ibrahim Şimşek

Plus tard Carthage domina sur l'Hispanie entière jusqu'aux Pyrénées , et sur la Sicile; elle était maîtresse de tout le bassin occidental de la Méditerranée, entre la Sicile et les Colonnes d'Hercule , alors que Rome, sa future rivale et son implacable ennemie, n'était encore qu'une bourgade inconnue se développant obscurément dans un coin de l'Italie . Les premiers rapports entre Carthage et Rome datent de la fin du sixième siècle avant notre ère ; ils furent marqués par un traité dont Polybe a conservé le texte , l'année même de l'expulsion des Tarquins et de l'établissement de la république (509 av. J.-C.) , deux cent quarante-cinq ans avant la première guerre punique, trois cent soixante- trois ans avant la chute de Carthage .

Kartaca daha sonra Pireneler'e ve Sicilya'ya kadar tüm Hispania'ya hükmetti; Sicilya ile Herkül Sütunları arasında kalan tüm Batı Akdeniz havzasının hakimiydi; gelecekteki rakibi ve amansız düşmanı Roma ise, İtalya'nın bir köşesinde belirsiz bir şekilde gelişen, bilinmeyen bir yerleşim yeri idi. Kartaca ile Roma arasındaki ilk ilişkiler MÖ 6. yüzyılın sonlarına dayanır; bu ilişkiler, Tarquinlerin sürüldüğü ve cumhuriyetin kurulduğu yıl (MÖ 509), Birinci Pön Savaşı'ndan iki yüz kırk beş yıl, Kartaca'nın düşüşünden üç yüz altmış üç yıl önce, metni Polybius tarafından korunan bir antlaşmayla belirlenmiştir.

Nous ignorons quels furent précisément les rapports de Carthage avec Tyr sa métropole ; mais on entrevoit que la suprématie carthaginoise a dû se substituer graduellement, dans l'ouest de la Méditerranée, à la suprématie tyrienne . La ruine de Tyr par Alexandre (332 av . J.-C.) eut pour effet nécessaire d'étendre la puissance de Carthage sur les contrées occidentales, en lui livrant désormais sans partage les mines de l'Hispanie , l'exploitation des Cassitérides, toutes les possessions, en un mot, qui avaient fait si longtemps la richesse de la Phénicie .

Kartaca ile başkenti Sur arasındaki ilişkinin tam olarak nasıl olduğunu bilmiyoruz; ancak Kartaca egemenliğinin Batı Akdeniz'de zamanla Sur egemenliğinin yerini aldığı açıktır. İskender'in Sur'u yıkması (MÖ 332), Kartaca'nın batı bölgeleri üzerindeki gücünün, Hispania madenlerini, Kasyteridlerin işletilmesini, kısacası, uzun süredir Fenike'nin zenginliğini oluşturan tüm toprakları, paylaşmadan ona devretmesiyle zorunlu olarak genişlemesine yol açmıştır.

Il aurait été pour nous d'un grand intérêt de savoir au juste quels furent les rapports de la république carthaginoise avec les indigènes du nord de l'Afrique, - tribus demi-pastorales , demi-agricoles , que les Grecs désignèrent sous le nom de Nomades (les Pasteurs), mot dont les Romains ont fait Numides ; qui se désignent elles-mêmes, ou du moins se sont autrefois désignées sous l'appellation de Berbers, et que nous connaissons aujourd'hui sous la qualification arabe de Kabyles . Ces rapports de Carthage avec les Berbers ne furent pas, à ce qu'il semble, marqués par une grande cordialité ; néanmoins ils durent avoir une utile influence sur la civilisation aborigène, car l'écriture dont l'usage s'est perpétué chez les Berbers du désert (les Touâreg) est d'origine phénicienne . Un autre côté par lequel on doit regretter la perte des livres historiques de Carthage, ce sont les renseignements que sans doute ils devaient contenir sur les indigènes, sur leurs tribus , sur leurs origines, ou tout au moins sur leurs traditions . Salluste, il est vrai , nous a laissé quelque chose à ce sujet, qu'il dit s'être fait traduire des livres du roi Hiempsal, père et prédécesseur de Juba ; et cette page de l'historien de la guerre de Jugurtha ne nous donne , il faut le reconnaître, rien qui ait une valeur historique tant soit peu sérieuse. Mais il est permis de croire que la critique actuelle aurait su trouver dans les livres puniques autre chose que les contes puériles enregistrés par Salluste .

Kartacalılar-Ibrahim Şimşek

Kartaca Cumhuriyeti ile Kuzey Afrika yerlileri arasındaki ilişkilerin tam olarak nasıl olduğunu bilmek bizim için büyük ilgi çekici olurdu. Bu yerliler, yarı-çoban yarı-tarımcı kabilelerdi. Yunanlılar onlara Nomads (Çobanlar) adını vermiş, Romalılar ise bu kelimeyi Numidyalılar olarak benimsemişti. Kendilerine Berberiler diyen veya en azından eskiden Berberiler olarak adlandıran bu kabileler, bugün Arapça Kabyles terimiyle tanıdığımız kabilelerdi. Kartaca ile Berberiler arasındaki bu ilişkiler, görünüşe göre, büyük bir samimiyetle işaretlenmemişti; ancak yine de yerli medeniyet üzerinde faydalı bir etkileri olmuş olmalı, çünkü çöl Berberileri (Tuaregler) arasında kullanımı devam ettirilen yazı Fenike kökenlidir. Kartaca'nın tarih kitaplarının kaybolmasından duyduğumuz üzüntünün bir diğer nedeni de, şüphesiz yerli halk, kabileleri, kökenleri veya en azından gelenekleri hakkında bilgi içermeleridir. Sallustius'un bu konuda bize bir şeyler bıraktığı doğrudur; Juba'nın babası ve selefi Kral Hiempsal'ın kitaplarından çevirdiğini söylüyor; Jugurthine Savaşı tarihçisinden alınan bu pasajın bize gerçek bir tarihsel değer taşımadığı da kabul edilmelidir. Ancak, modern bilimin, Pön kitaplarında Sallustius'un kaydettiği çocuk masallarından daha fazlasını bulabileceğine inanmak mantıklıdır.

Dans tous les cas, la destruction de la littérature carthaginoise a certainement été, comme celle de la littérature phénicienne, une perte irréparable pour l'ancienne géographie. C'est surtout aux nations commerçantes qu'il est réservé d'explorer et de décrire les pays lointains ; leur intérêt, à défaut de l'impulsion scientifique, est chez elles un sûr garant du zèle qui les pousse à cette nature de recherches.

Her halükarda, Kartaca edebiyatının tahribatı, tıpkı Fenike edebiyatı gibi, antik coğrafya için telafisi mümkün olmayan bir kayıptı. Uzak diyarları keşfetmek ve tanımlamak öncelikle ticaret yapan ulusların sorumluluğundadır; bilimsel bir ivme olmasa da, ilgileri onları bu tür araştırmalara iten şevkin kesin bir garantisidir.

Les Carthaginois y auraient sans doute une grande et belle place à côté des Tyriens leurs ancêtres, si le temps , ou plutôt si les Romains dans leur acharnement barbare, eût épargné les mémoires de leurs navigateurs .

Kartacalılar, eğer zaman, daha doğrusu Romalılar barbarca gayretleriyle denizcilerinin anılarını korumuş olsalardı, şüphesiz ataları Surluların yanında büyük ve güzel bir yere sahip olacaktı.

XIII

Un seul nous a été conservé par un heureux accident ; et ce morceau , dans sa concision lapidaire, est un des plus précieux fragments géographiques que l'antiquité nous ait légués .

XIII

Bunlardan yalnızca biri mutlu bir tesadüf eseri günümüze ulaşmıştır; ve bu parça, özlü anlatımıyla, antik çağın bize miras bıraktığı en değerli coğrafi parçalardan biridir.

Je veux parler du court fragment connu sous le titre de Périple d'Ilannon .

Ilannon Periplus'ı olarak bilinen kısa parçadan bahsetmek istiyorum.

Montesquieu a jugé ce morceau avec une hauteur de vues et une justesse d'appréciation des plus remarquables' . « C'est un beau morceau de l'antiquité, a-t-il dit, que la relation d'Hannon . Le même homme qui a exécuté a écrit ; il ne met aucune ostentation dans ses récits . Les grands capitaines écrivent leurs actions avec simplicité , parce qu'ils sont plus glorieux de ce qu'ils ont fait que de ce qu'ils ont dit : les choses sont comme le style . Il ne donne point dans le merveilleux ; tout ce qu'il dit du climat, du terrain, des mœurs , des manières des habitants, se rapporte à ce qu'on voit aujourd'hui dans cette côte

Kartacalılar-Ibrahim Şimşek

d'Afrique . Il semble que c'est le journal d'un de nos navigateurs ... Cette relation est d'autant plus précieuse qu'elle est un monument punique , et c'est parce qu'elle est un monument punique qu'elle a été regardée comme fabuleuse. Car les Romains conservèrent leur haine contre les Carthaginois même après les avoir détruits. Mais ce ne fut que la victoire qui décida s'il fallait dire la foi punique ou la foi romaine. »

Montesquieu bu parçayı olağanüstü bir görüş genişliği ve değerlendirme doğruluğuyla değerlendirdi.1 “Bu, antik çağın güzel bir parçası,” dedi, “Hanno’nun anlatımı. İnfaz eden aynı adam yazmıştı da; anlatılarında hiçbir gösteriş göstermez. Büyük kaptanlar yaptıklarını sadelikle yazarlar, çünkü söylediklerinden çok yaptıklarıyla daha görkemlidirler: şeyler üslup gibidir. O, olağanüstü şeylere düşkün değildir; iklim, arazi, gelenekler, halkın davranışları hakkında söylediği her şey, bugün Afrika’nın bu kıyısında görülenlerle ilişkilidir. Sanki denizcilerimizden birinin günlüğü gibi... Bu anlatı, bir Pön anıtı olduğu için daha da değerlidir ve bir Pön anıtı olduğu için efsanevi olarak kabul edilmiştir.” Çünkü Romalılar, Kartacalıları yok ettikten sonra bile onlara olan nefretlerini korudular. Ancak Pön inancını mı yoksa Roma inancını mı benimseyeceklerine yalnızca zafer karar verdi.

Il y a une grande incertitude sur l'époque de ce voyage fameux ; on n'a sur cette époque d'autre indication que cette phrase de Pline : << Hannon , général carthaginois , reçut , à l'époque la plus florissante des affaires puniques , l'ordre d'explorer le tour de l'Afrique . » La période la plus florissante des affaires puniques nous fait remonter nécessairement avant le temps où de sanglantes défaites en Sicile (480) marquent pour la domination politique de Carthage un commencement de décadence . Mais avant cette date, en 509, par exemple, lors du premier traité des Carthaginois avec Rome , leur ascendant avait acquis son plus grand développement dans tout l'ouest de la Méditerranée . Le sixième siècle répond bien à l'indication de l'écrivain latin . D'autres considérations appuient cette première vue, sans que l'on puisse, toutefois , y marquer un chiffre précis ; c'est une époque, ce n'est pas une date . Une phrase d'Hérodote semble faire allusion au voyage de l'amiral carthaginois . Que l'on s'arrête, avec quelques critiques , à l'année 509, ou que l'on remonte avec d'autres jusqu'à l'année 570, il importe peu. Ce qui importe , c'est de remarquer que tout le sixième siècle fut signalé par un grand mouvement d'expansion intellectuel et historique chez tous les peuples de la Méditerranée, et que la géographie eut dans ce mouvement une part considérable .

Bu ünlü yolculuğun dönemi hakkında önemli bir belirsizlik var; elimizdeki tek ipucu Plinius'un şu cümlesi: "Kartacalı bir general olan Hannon, Pön işlerinin en parlak döneminde, Afrika'nın çevresini keşfetmek için emir aldı." Pön işlerinin en parlak dönemi, bizi ister istemez Sicilya'daki kanlı yenilgilerin (MÖ 480) Kartaca'nın siyasi hakimiyetinin düşüşünün başlangıcını işaret ettiği zamandan öncesine götürüyor. Ancak bu tarihten önce, örneğin MÖ 509'da, Kartacalılar ve Roma arasındaki ilk antlaşmanın yapıldığı dönemde, Kartacalıların etkisi Batı Akdeniz'de en geniş sınırlarına ulaşmıştı. MÖ 6. yüzyıl, Latin yazarın önerisiyle oldukça örtüşüyor. Kesin bir tarih veremesek de, başka hususlar da bu ilk görüşü destekliyor; bu belirli bir zaman değil, bir dönem. Herodot'tan bir pasaj, Kartacalı amiralin yolculuğuna gönderme yapıyor gibi görünüyor. 509 yılında mı, yoksa başka eleştirilerle 570 yılına mı geri döneleceği pek önemli değil. Önemli olan, altıncı yüzyılın tamamının Akdeniz halkları arasında büyük bir entelektüel ve tarihsel yayılma hareketiyle damgalandığını ve coğrafyanın bu harekette önemli bir rol oynadığını belirtmektir.

Il ressort du texte du document que par un décret du sénat de Carthage (à une époque qui n'est pas indiquée) , Hannon fut chargé de reconnaître les côtes africaines de l'océan Atlantique, pour y fonder des colonies libo -phéniciennes ; qu'il partit ayant sous ses ordres une flotte de soixante navires à cinquante rames , chargée de trente mille colons , hommes

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

et femmes, et des provisions nécessaires ; et qu'après avoir franchi le détroit de Gadès, il établit en effet sur la côte un certain nombre de colonies successives, dont sept ou huit sont nominalement désignées . Les circonstances topographiques et la configuration de la côte ne sont rapportées que d'une manière très-générale. Les distances sont indiquées en journées de navigation, et on y regrette une ou deux omissions . Une île dont le nom a eu chez les anciens une grande notoriété, parce qu'elle fut le terme le plus ordinaire des navigations à la côte occidentale d'Afrique , Cerné, est ici nommée pour la première fois ; et Hannon estime qu'elle est éloignée du détroit autant que le détroit est éloigné de Carthage. Ceci nous porte entre le 24° et le 23° degré de latitude, à mi-distance environ du cap Bojador au cap Blanc , entre la limite actuelle du Maroc et du Sénégal , vers une baie où débouche le rio de Ouro, et dans laquelle, par une coïncidence au moins singulière après un laps de vingt-trois siècles , un îlot porte encore le nom de Herné .

Belgenin metninden, Kartaca senatosunun (belirtilmemiş bir tarihte) bir kararnamesiyle Hanno'nun, Libya-Fenike kolonileri kurmak üzere Atlas Okyanusu'nun Afrika kıyılarını keşfetmekle görevlendirildiği; her biri elli kürekçi taşıyan, otuz bin kolonici, erkek ve kadın ve gerekli erzak taşıyan altmış gemilik bir filoyla yola çıktığı; ve Gades Boğazı'nı geçtikten sonra, kıyıda ardışık olarak bir dizi koloni kurduğu, bunlardan yedi veya sekizinin adının geçtiği anlaşılmaktadır. Topografik özellikler ve kıyının yapısı yalnızca çok genel terimlerle açıklanmıştır. Mesafeler, yelken açma günleri cinsinden verilmiştir ve bir veya iki eksiklik üzücüdür. Afrika'nın batı kıyısına yapılan yolculuklar için en yaygın varış noktası olduğu için antik çağlarda iyi bilinen bir ada olan Ceres, burada ilk kez adlandırılmıştır. Hannon, adanın boğazdan, boğazın Kartaca'ya olan uzaklığı kadar uzakta olduğunu tahmin etmektedir. Bu bizi, 24. ve 23. enlemler arasında, Cape Bojador ile Cape Blanc'ın yaklaşık olarak ortasında, Fas ile Senegal'in bugünkü sınırı arasında, Rio de Ouro'nun açıldığı bir körfeze doğru götürüyor ve en azından yirmi üç yüzyıllık bir aradan sonra tuhaf bir tesadüf eseri, bir adacığın hâlâ Herné adını taşıdığı yer burası.

Au delà de Cerné, la navigation de l'amiral carthaginois fut encore de vingt-six jours, jusqu'à un golfe qui reçut le nom de Corne du Midi (Notou Keras , en grec) . Une discussion approfondie¹ a fixé ce point extrême au golfe de Cherbro, un peu au sud de Sierra Leone , entre les 7° et 8° degrés de latitude Nord ; ceux qui sont restés en deçà ou qui sont allés au delà n'avaient pas étudié le texte avec la rigueur géographique, en le rapprochant tout à la fois et de l'ensemble des autres documents anciens relatifs aux parties de la côte africaine que baigne l'Atlantique , et aux notions positives que l'on possède actuellement sur ces côtes .

Kartacalı amiralin yolculuğu, Cerné'nin ötesinde, Güney Boynuzu (Yunanca Notou Keras) adı verilen bir körfeze ulaşana kadar yirmi altı gün daha sürdü. Kapsamlı bir inceleme¹ bu uç noktayı, Sierra Leone'nin hemen güneyinde, Kuzey enleminin 7. ve 8. dereceleri arasında kalan Çerbro Körfezi olarak belirledi; bu tarafta kalanlar veya ötesine geçenler, metni coğrafi açıdan titizlikle incelememiş, hem Atlantik'in kıyı şeridindeki Afrika kıyılarıyla ilgili diğer tüm antik belgelerle hem de bu kıyılar hakkında şu anda sahip olduğumuz olumlu düşüncelerle karşılaştırmamışlardı.

L'expédition s'avança donc à une distance considérable au delà du fleuve du Sénégal, et les Carthaginois accomplirent, dans ce voyage mémorable , ce qui n'a été renouvelé que dix-neuf cents ans plus tard par les navigateurs portugais du quinzième siècle . Encore faut-il remarquer que les Portugais employèrent vingt-huit années entières d'efforts opiniâtres (de 1434 à 1462) pour exécuter ce qu'Hannon acheva en une seule campagne . Il revint sur ses pas alors seulement qu'il put craindre que les provisions vinssent à lui manquer . A trois

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

journées en deçà de la Corne du Midi , l'expédition avait remarqué sur le continent, là où se projette la montagne de Souzou ou Sagres , le grand point de reconnaissance de ces côtes , par dix degrés de latitude environ, une montagne élevée qui fut nommée le Char des Dieux , Théôn Okhêma . Ce point est de ceux dont tous les auteurs de l'antiquité ont gardé la tradition , et il est le plus habituellement cité comme le dernier terme des connaissances acquises dans cette direction .

Sefer böylece Senegal Nehri'nin oldukça ötesine ilerledi ve Kartacalılar bu unutulmaz yolculukta, on beşinci yüzyılın Portekizli denizcileri tarafından bin dokuz yüz yıl sonrasına kadar tekrarlanmayacak bir başarıya imza attılar. Ayrıca, Portekizlilerin Hanno'nun tek seferde başardığı şeyi başarmak için yirmi sekiz yıl (1434'ten 1462'ye kadar) boyunca kararlı bir çaba sarf ettikleri de belirtilmelidir. Hanno, ancak erzakının biteceğinden korktuğunda geri döndü. Güney Boynuzu'nu üç günlük bir yelken yolculuğuyla geçen sefer, kıtada, bu kıyıların yaklaşık on derece enleminde yükselen Suzu veya Sagres Dağı'nın bulunduğu yerde, Tanrıların Arabası, Theon Okhema olarak adlandırılan yüksek bir dağ gördü. Bu nokta, tüm antik çağ yazarlarının geleneğini koruduğu noktalardan biridir ve genellikle bu yönde edinilen bilginin son dönemi olarak anılır.

Quoique ce fût chez les Carthaginois, de même que chez les Tyriens , une tradition d'État de tenir secrets, autant que possible, les relations de commerce et les établissements lointains, l'expédition d'Hannon frappa d'une telle admiration ses concitoyens mêmes, qu'une inscription où étaient consignés les principaux incidents du voyage fut placée dans un des temples de Carthage pour en éterniser le souvenir . Cette inscription était en langue punique, naturellement ; elle fut traduite en grec longtemps après (vers le milieu du quatrième siècle avant notre ère, selon toute probabilité), par un étranger dont le nom est resté inconnu, et c'est cette version qui est arrivée jusqu'à nous sous le titre de Périple d'Hannon.

Kartacalılar ve Surlular arasında, ticaret ilişkilerini ve uzak yerleşim yerlerini mümkün olduğunca gizli tutmak bir devlet geleneği olsa da, Hanno'nun seferi kendi vatandaşlarını o kadar etkilemişti ki, yolculuğun önemli olaylarını kaydeden bir yazıt, Kartaca'nın anısını yaşatmak için tapınaklardan birine yerleştirilmişti. Bu yazıt doğal olarak Pön dilindeydi; Yunancaya çok daha sonra (muhtemelen MÖ 4. yüzyılın ortalarında), adı bilinmeyen bir yabancı tarafından çevrilmişti ve günümüze Hanno Periplus'ı adıyla ulaşan versiyon da budur.

XIV

Dans le même temps qu'Hannon conduisait avec tant de hardiesse et de bonheur son expédition du Sud , un autre capitaine, Himilcon , était chargé d'explorer les côtes occidentales de l'Europe. Le peu que nous savons de ce second voyage est bien loin d'avoir la précision et le détail de l'autre relation. Une ligne de Plin , et quelques vers assez obscurs d'un poète latin du quatrième siècle de notre ère , que son goût pour les origines porte à faire entrer dans une description des plages maritimes du monde alors connu ce qu'y pouvaient fournir les vieux documents phéniciens qui existaient encore de son temps : voilà tout ce que nous possédons sur Himilcon. Celui-ci avait écrit des mémoires de sa navigation, ou du moins il existait sous son nom un livre que cite Aviénus en décrivant l'Atlantique. Si le texte d'Aviénus nous est arrivé complet , et que ses extraits, comme il semble l'affirmer , nous rendent fidèlement le texte punique, il faut convenir que les indications de l'explorateur carthaginois n'étaient pas des plus précises ; il est néanmoins de toute évidence qu'elles nous conduisent au sein des mers qui baignent les îles Britanniques.

Kartacalılar-Ibrahim Şimşek

Des Colonnes d'Hercule et de la ville deGadir, le poète nous transporte d'un seul bond au pied d'un promontoire élevé que les anciens (c'est Avicnus qui parle) nommèrent Oestrymnus , et dont la masse est tournée vers la tiède haleine des vents du sud. Au pied du promontoire s'ouvre le golfe Oestrymnique , où l'on voit s'étendre au loin les îles Oestrymnides , riches en étain et en plomb. « La population y est pressée, ajoute le poète ; hommes à l'âme énergique , d'une active industrie, habiles au trafic . La mer s'agite au loin sous leurs esquifs bien connus, qui fendent les eaux profondes de l'Océan fertile en monstres. Ils n'emploient dans leurs barques ni le pin ni l'érable ; ils ne savent point, comme nous, courber le sapin en carènes arrondies . Leurs embarcations , chose merveilleuse , sont faites uniquement de peaux assemblées , et c'est sur un cuir léger qu'ils sillonnent la mer.>>

XIV.

Hanno güney seferini bu kadar cesur ve başarılı bir şekilde yönetirken, Himilco adında başka bir kaptan Avrupa'nın batı kıyılarını keşfetmekle görevlendirildi. Bu ikinci sefer hakkında bildiklerimiz, diğer anlatının kesinliğine ve ayrıntılarına sahip olmaktan çok uzak. Plinius'tan bir dize ve MS dördüncü yüzyılda yaşamış, kökenlere olan ilgisi nedeniyle o dönemde hâlâ mevcut olan antik Fenike belgelerinden elde edilebilecek her türlü bilgiyi o zamanki bilinen dünyanın deniz kıyılarının tasvirine dahil eden bir Latin şairinden oldukça belirsiz birkaç dize: Himilco hakkında sahip olduğumuz tek şey bu. Seyahatinin anılarını yazmıştı veya en azından Avienus'un Atlantik tasvirinde atıfta bulunduğu kendi adıyla bir kitap vardı. Avicnus'un metni bize eksiksiz ulaştıysa ve iddia ettiği gibi alıntıları Pön metnini doğru bir şekilde yansıtıyorsa, Kartacalı kâşifin talimatlarının en kesin olmadığı kabul edilmelidir; Yine de bizi Britanya Adaları'nı yıkayan denizlerin kalbine götürdükleri oldukça açık. Şair, Herkül Sütunları'ndan ve Gadir şehrinden, bizi tek bir sıçrayışta kadimlerin (konuşan Avicnus'tur) Oestrymnus adını verdiği ve gövdesi güney rüzgarlarının ılık nefesine bakan yüksek bir burnun eteğine götürüyor. Burnun eteğinde, uzakta kalay ve kurşun bakımından zengin Oestrymnides Adaları'nın uzandığı Oestrymnik Körfezi uzanıyor. "Orada nüfus kalabalık," diye ekliyor şair; enerjik ruhlu, çalışkan, ticaretle yetenekli insanlar. Uzakta, canavarlarla dolu Okyanusun derin sularını yarararak ilerleyen meşhur kayıklarının altında deniz çalkalanıyor. Teknelerinde ne çam ne de akçaağaç kullanıyorlar; bizim gibi köknarları yuvarlak gövdelere nasıl bükeceklerini bilmiyorlar. Gemileri, harikulade bir şeydir; sadece birleştirilmiş derilerden yapılırlar ve denizde hafif deri üzerinde süzülürler.

L'usage de barques recouvertes de peaux cousues, pareilles aux étroits canots qu'emploient aujourd'hui les tribus des mers polaires , était commun aux Ibériens maritimes ", aux anciens Bretons , et sans doute aussi aux Gaulois riverains de l'Océan . On a beaucoup disserté sur le promontoire et les îles Oestrymnides, nom dont l'origine est inconnue ; la richesse en étain est une particularité caractéristique qui conduit de toute nécessité à la pointe sud-ouest de la Grande-Bretagne , vers l'archipel des îles Scilly, si célèbre dans l'antiquité sous le nom de Cassitérides . L'ambiguïté d'un texte incomplet ne saurait prévaloir contre l'évidence d'un fait physique. Il y avait aussi de l'étain dans le nord-ouest de l'Hispanie³; mais c'était dans l'intérieur et non sur la côte, où il n'existe pas d'îles qui répondent, même de loin , à la description . La suite du texte complète d'ailleurs la démonstration .

Kutup denizlerindeki kabilelerin bugün kullandığı dar kanolara benzer, dikilmiş derilerle kaplı teknelerin kullanımı, denizci İberyalılar, eski Britanyalılar ve kuşkusuz Okyanus kıyılarında yaşayan Galyalılar arasında yaygındı. Kökeni bilinmeyen bir isim olan

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

Oestrymnides burnu ve adaları hakkında çok şey söylendi; kalay bolluğu, zorunlu olarak Büyük Britanya'nın güneybatı ucuna, antik çağda Kasyterides adıyla ünlü olan Scilly Adaları takımadalarına doğru yol açan karakteristik bir özelliktir. Eksik bir metnin belirsizliği, fiziksel bir olgunun kanıtına karşı gelemmez. Kuzeybatı Hispania'da da kalay vardı; ancak bu iç kesimlerdeydi ve tanıma uzaktan bile olsa uyan hiçbir adanın bulunmadığı kıyıda değildi. Metnin geri kalanı gösterimi tamamlıyor.

<< De là, poursuit le poëte (du promontoire et des îles Oestrymnides) , deux jours de navigation conduisent à l'île Sacrée, comme l'ont nommée les anciens . Cette île étend ses plaines verdoyantes au sein des ondes ; elle a pour habitants les Hiberniens. Non loin de là est l'île d'Albion. C'était la coutume des Tartessiens d'aller trafiquer aux Oestrymnides ; les colons carthaginois, et la multitude qui fréquente les Colonnes d'Hercule , visitaient aussi ces mers . Le Carthaginois Himilcon assure , d'après sa propre expérience, que le navigateur peut à peine en quatre mois en franchir l'étendue, tant les vents sont calmes et la mer paresseuse ... »

Şair (burun ve Oestrymnides Adaları'na atıfta bulunarak) şöyle devam ediyor: "Oradan, iki günlük bir yelken yolculuğu, kadimlerin Kutsal Ada dediği yere varır. Bu ada, yemyeşil ovalarını dalgaların üzerine serer; sakinleri Hiberniyalılardır. Buradan çok da uzak olmayan bir yerde Albion adası vardır. Tartessianların Oestrymnides'lerle ticaret yapma geleneği vardı; Kartacalı sömürgeciler ve Herkül Sütunları'nı sık sık ziyaret eden kalabalık da bu denizleri ziyaret ederdi. Kartacalı Himilco, kendi deneyimlerine dayanarak, bir denizcinin bu denizi ancak dört ayda geçebileceğini iddia eder; rüzgarlar o kadar sakin ve deniz o kadar durgundur ki..."

Ailleurs , revenant de nouveau sur la relation qu'Himilcon avait donnée des mers occidentales, Aviénus dit encore : « Au delà des Colonnes (d'Hercule), sur les plages de l'Europe, les Carthaginois curent autrefois des établissements et des villes ; leur coutume était de construire des navires à carène plate propres à glisser sur une mer peu profonde . Himilcon rapporte qu'en dehors des Colonnes, à l'occident de l'Europe , s'étend une mer sans limites ; l'Océan s'y déploie vers des horizons sans fin . Nul n'a jamais pénétré dans ces eaux inconnues . Nul n'y a dirigé ses navires, dont un vent propice ne soulèverait jamais la poupe ; jamais le souffle du ciel ne gonflerait la voile. Aussi l'air y est enveloppé comme d'un manteau de brouillards ; une brume épaisse cache en tout temps la mer, et de sombres vapeurs y voilent la clarté du jour . »

Başka bir yerde, Himilco'nun batı denizleri hakkındaki anlatımına geri dönerek Avienus şöyle devam eder: "Herkül Sütunları'nın ötesinde, Avrupa kıyılarında, Kartacalılar bir zamanlar yerleşim yerleri ve şehirler kurmuşlardı; sığ denizlerde süzölmeye uygun, düz gövdeli gemiler inşa etme gelenekleri vardı. Himilco, Sütunlar'ın ötesinde, Avrupa'nın batısında, uçsuz bucaksız bir denizin uzandığını; Okyanusun orada sonsuz ufuklara doğru uzandığını bildirir. Hiç kimse bu bilinmeyen sulara nüfuz etmemiştir. Kimse gemilerini oraya yönlendirmemiştir; kıçları uygun bir rüzgârla asla kaldırılamaz; yelkenleri asla cennetin nefesiyle dolmaz. Böylece oradaki hava sanki bir sis örtüsüyle örtülüdür; kalın bir sis denizi her zaman gizler ve koyu buharlar gün ışığını örter."

Ces derniers traits, grossis par l'amplification poétique, nous retracent l'image des mers boréales telles que les dépeignaient non-seulement les anciennes relations du Carthaginois Himilcon et du Massilien Pythéas, mais les relations relativement modernes de l'époque romaine . Dans les auteurs latins, la mer du Nord, au-dessus de la Germanie et de la Bretagne, est appelée. Concretum , Pigrum , Cronium, Mortuum Mare , toutes épithètes qui éveillent l'idée d'une chose lourde , épaisse , dormante, telle qu'une eau engourdie par

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

les glaces et enveloppée de brumes , que le navire du nautonier fend péniblement . Le nom de Cronium Mare se trouve dans des auteurs beaucoup plus anciens . Des expressions semblables se rencontrent aussi dans nos relations européennes; on sait quelle est parfois l'intensité des brumes arctiques , contre lesquelles le navire semble lutter péniblement. L'Angleterre elle-même, avec ses brumes presque proverbiales , n'a pas démerité de cette vieille réputation des mers boréales . Himilcon parlait aussi des monstres marins qui , disait -il, remplissaient les mers hyperboréennes , et qui glaçaient d'effroi le navigateur engagé dans ces parages . Bien des siècles devaient s'écouler avant que l'homme, à la fois plus audacieux et plus expérimenté, se familiarisât avec les périls et les terreurs de ces rudes navigations du Nord .

Şiirsel bir süslemeyle zenginleştirilmiş bu son özellikler, yalnızca Kartacalı Himilco ve Massiliyalı Pytheas'ın antik anlatılarında değil, aynı zamanda Roma dönemine dair nispeten yakın tarihli anlatılarda da tasvir edilen kuzey denizlerinin imgesini akla getiriyor. Latin yazarlarda, Germania ve Britanya'nın üzerindeki Kuzey Denizi, Concretum, Pigrum, Cronium, Mortuum Mare olarak adlandırılır; bunların hepsi, denizcinin gemisinin delmeye çalıştığı, buzla uyuşmuş ve sisle kaplı su gibi ağır, yoğun ve durgun bir şey fikrini çağrıştıran sıfatlardır. Cronium Mare adı çok daha eski yazarlarda da bulunur. Benzer ifadeler Avrupa anlatılarımızda da rastlanır; geminin büyük zorlukla mücadele ettiği Arktik sislerinin zaman zaman yoğunluğunu biliyoruz. Neredeyse atasözü haline gelmiş sisleriyle İngiltere'nin kendisi bile, kuzey denizlerinin kadim ününü boşa çıkarmamıştır. Himilco ayrıca, Hiperborean Denizlerini dolduran ve bu sulara adım atan her denizciyi dehşete düşüren deniz canavarlarından da bahsetti. Hem daha cesur hem de daha deneyimli insanlığın, Kuzey'e yapılan bu zorlu yolculukların tehlikelerine ve dehşetine aşina olması için yüzyıllar geçmesi gerekecekti.

Bu akademik metin, M. Vivien de Saint-Martin'in 1873 tarihli eserinden alıntılanmış olup, Kartaca'nın tarihi coğrafyasını ve keşiflerini incelemektedir. Metin, Kartaca'nın Fenike kökenlerini ve MÖ 6. yüzyıldaki zirve dönemini anlatmakla başlar, ancak özellikle Pön edebiyatının Romalılar tarafından tahrip edilmesi nedeniyle yerel kaynakların eksikliğinden yakınır. Buna rağmen, iki önemli deniz seferi Kartaca'nın erken dönemdeki genişlemesini ortaya koymaktadır. Bunlardan ilki, Kartaca senatosu kararıyla Atlantik kıyısında koloniler kurmak için yola çıkan ve Afrika'nın batı kıyılarında modern Sierra Leone civarına kadar ulaştığı kaydedilen Amiral Hannon'un seyrü sefernamesidir. İkinci sefer ise, bilgi daha parçalı olsa da, Avrupa'nın batısını keşfetmekle görevlendirilen ve kalay açısından zengin Britanya Adalarına kadar ulaştığı Avienus'un alıntılarıyla bilinen Himilcon'a aittir. Bu iki sefer, coğrafi keşifler alanında Portekizlilerden çok önce Kartacalıların ulaştığı kapsamlı başarıları göstermektedir.

Bu metinler, M. Vivien de Saint-Martin tarafından yazılan ve 1873'te yayımlanan Coğrafya Tarihi ve Coğrafi Keşifler: İlk Zamanlardan Günümüze adlı eserden alıntılar olup, Kartaca'nın tarihini, coğrafi yayılımını ve özellikle iki önemli deniz seferini, Hanno ve Himilco'nun seyahatlerini anlatmaktadır.

Kartaca'nın Tarihi ve Yayılımı

Kartaca, anayurdu Fenike'nin (Sidon ve Sur'un kızı) nefesiyle yaşamıştır. Kartaca'nın en az dört yüz yıllık arayla gerçekleşen iki kuruluşu bulunmaktadır:

1. İlk Kuruluş: Efsaneye göre Dido'nun adıyla anılan bu kuruluş, kesin tarihi belirlenemeyen bir Sidon kolonisiydi ve Paros Mermeri kronolojisine göre MÖ 1240 civarına, Truva'nın düşüşünden otuz yıl kadar öncesine denk gelmektedir. İlk şehrin adı Bozra'ydı (Yunanlıların

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

Byrsa dediği), bu isim surlarla çevrili yerler için kullanılırdı ve Byrsa, yeni Kartaca'nın kalesi haline geldi.

2. Tarihi Kartaca: Bir Tir kolonisi tarafından MÖ 813 veya 814'te (1. Olimpiyattan 37 veya 38 yıl önce) kurulan ikinci kuruluştur. Pönce adı Kartha-kadêsha veya kısaltılmış Karthada olup, kelimenin tam anlamıyla Yeni Şehir anlamına gelir. Yunanlılar buna Kharkhêdôn, Romalılar ise Carthago demiştir.

Kartaca, Kuzey Afrika'daki topraklarıyla kabaca bugünkü Cezayir ve Tunus'a denk gelen bir alana hakimdi. Tunus, Romalıların daha sonra Africa propria adını vereceği asıl Kartaca topraklarını oluşturuyordu. Atlas bölgesindeki kabileleri kontrol altında tutmak için Cirta (şimdi Konstantin) gibi çok sayıda şehir ve müstahkem mevki inşa ettiler. Mauretania adı Pön kökenli olup, Maouharîn (Batılılar, Mağribiler) kelimesinden türemiş, uzak batı toprakları anlamına gelmektedir; Araplar daha sonra aynı anlamdaki Mağrip kelimesini kullanmıştır.

Kartaca, siyasi gücünün zirvesinde, Pireneler'e ve Sicilya'ya kadar tüm Hispania'ya hükmetti ve Sicilya ile Herkül Sütunları arasındaki tüm Batı Akdeniz havzasının hakimiydi. Rakibi Roma ise bu dönemde İtalya'nın bir köşesinde belirsiz bir şekilde gelişen bir yerleşim yeri idi.

MÖ 332'de İskender'in Sur'u yıkması, Kartaca'nın batıdaki gücünü genişletmesine yol açtı, çünkü bu olay Kartaca'ya Hispania madenlerinin ve Fenike'nin zenginliğini sağlayan Cassiterides'in işletilmesini tek başına devretti.

Kartaca Kayıtlarının Kaybı

Kartaca, ana şehri Sur gibi, tarihine ait tek bir yerel belgenin bile yıkımından sağ çıkamaması talihsizliğini yaşamıştır; dolayısıyla kaderi hakkındaki bilgiler düşman ağızlarından bize ulaşmıştır. Kartaca edebiyatının yok edilmesi, tıpkı Fenike edebiyatı gibi, antik coğrafya için telafisi mümkün olmayan bir kayıptır. Romalılar, barbarca gayretleriyle denizcilerin anılarını korumuş olsalardı, Kartacalılar ataları Surluların yanında büyük bir yere sahip olabilirdi.

Kartaca Cumhuriyeti'nin, Yunanlıların Nomads (Çobanlar), Romalıların Numidya dediği ve bugün Kabyles (Berberiler) olarak bilinen Kuzey Afrika yerlileriyle ilişkileri samimiyetten uzaktı. Ancak, çöl Berberileri (Tuaregler) tarafından kullanılan yazının Fenike kökenli olması nedeniyle, bu ilişkinin yerli medeniyet üzerinde faydalı bir etkisi olduğu düşünülmektedir.

Hanno'nun Periplus'ı (Güney Seferi)

Kartacalı denizcilerin anılarından yalnızca biri, Hanno'nun Periplus'ı adıyla bilinen kısa parça, mutlu bir tesadüf eseri günümüze ulaşmıştır. Montesquieu bu eseri, yapan adamın yazdığı, gösterişten uzak, sade anlatımı ve bugünkü Afrika kıyılarındaki iklim ve geleneklerle örtüşen içeriği nedeniyle "antik çağın güzel bir parçası" olarak nitelendirmiştir. Bu anlatı, bir Pön anıtı olduğu için değerli kabul edilmekle birlikte, Romalıların Kartacalılara olan nefretleri nedeniyle bazen efsanevi sayılmıştır.

Seferin Zamanı ve Amacı:

- Kartacalı bir general olan Hanno, Pön işlerinin en parlak döneminde Afrika çevresini keşfetme emrini almıştır. Bu parlak dönem, Sicilya'daki MÖ 480 yenilgilerinden öncesine, muhtemelen MÖ 6. yüzyıla (MÖ 509 veya 570 civarı) denk gelmektedir.
- Kartaca senatosu kararıyla Hanno, Libya-Fenike kolonileri kurmak üzere Atlas Okyanusu'nun Afrika kıyılarını keşfetmekle görevlendirildi.
- Sefer, her biri elli kürekçi taşıyan altmış gemi ve otuz bin kolonici (erkek ve kadın) ile gerekli erzakla yola çıktı.

Kartacalılar-Ibrahim Şimşek

Rota ve Keşifler:

- Hanno, Gades Boğazı'nı geçtikten sonra kıyıda yedi veya sekiz koloni kurdu.
- Afrika'nın batı kıyılarındaki seyrüseferlerin en yaygın sonu olan Cerne adası ilk kez burada adlandırılmıştır. Hanno, Cerné'nin boğazdan uzaklığının, boğazın Kartaca'dan uzaklığı kadar olduğunu tahmin etti. Bu konum, yaklaşık 24° ve 23° enlemler arasında, Cape Bojador ile Cape Blanc'ın ortasına denk gelir.
- Cerné'nin ötesinde, yirmi altı gün daha süren yolculuktan sonra Güney Boynuzu (Yunanca Notou Keras) adı verilen bir körfeze ulaşıldı. Kapsamlı bir inceleme bu uç noktanın, Sierra Leone'nin hemen güneyindeki Çerbro Körfezi olduğunu belirlemiştir (7° ve 8° Kuzey enlemi).
- Sefer, Senegal Nehri'nin oldukça ötesine ilerlemiştir. Kartacalılar bu başarıyı tek bir seferde gerçekleştirmiş, oysa on beşinci yüzyıl Portekizli denizcileri aynı şeyi başarmak için bin dokuz yüz yıl sonra yirmi sekiz yıl (1434'ten 1462'ye) kararlı bir çaba sarf etmişlerdir.
- Hanno, erzakının biteceğinden korktuğu için geri döndü.
- Güney Boynuzu'ndan üç günlük mesafede, 10 derece enlem civarında, Tanrıların Arabası (Theon Okhema) adı verilen yüksek bir dağ (Suzu veya Sagres Dağı) görüldü. Bu nokta, antik yazarlar tarafından edinilen bilginin son sınırı olarak kabul edilir.
- Seferin anısını yaşatmak için, yolculuğun ana olaylarını içeren bir yazıt Pön dilinde Kartaca'daki tapınaklardan birine yerleştirilmiştir. Bu yazıt, çok daha sonra (muhtemelen MÖ 4. yüzyılın ortalarında) bilinmeyen bir yabancı tarafından Yunancaya çevrilmiş ve bu versiyon Hanno Periplus'ı olarak günümüze ulaşmıştır.

Himilco'nun Yolculuğu (Kuzey Seferi)

Hanno güney seferini yönetirken, Himilco adında başka bir kaptan Avrupa'nın batı kıyılarını keşfetmekle görevlendirildi. Himilco hakkındaki bilgiler, Hanno'nun anlatımına göre çok daha az kesin ve ayrıntılıdır. Bilinenler, Plinius'tan bir dize ve MS 4. yüzyıl Latin şairi Aviénus'un (Fenike belgelerine dayanarak) yazdığı birkaç dizeden ibarettir.

Rota ve Keşifler:

- Aviénus'un atıfta bulunduğu Himilco'nun anıları, bizi açıkça Britanya Adaları'nı yıkayan denizlere götürmektedir.
- Herkül Sütunları'ndan (Gadir şehri) yola çıkarak, kadimlerin Oestrymnus adını verdiği yüksek bir buruna ve kalay ile kurşun açısından zengin Oestrymnides Adaları'nın bulunduğu Oestrymnik Körfezi'ne varılır. Kalay zenginliği, bu adaları antik çağda Kasyterides olarak bilinen Scilly Adaları takımadalarına bağlar.
- Bu adalarda nüfus kalabalıktı, insanlar enerjik, çalışkan ve ticarette yetenekliydi.
- Denizciler, kutup denizlerindeki kanolara benzer şekilde, gemi yapımında çam veya akçaağaç yerine sadece birleştirilmiş derilerden yapılmış, harikulade tekneler kullanıyorlardı.
- Oestrymnides'ten iki günlük yelkenle, kadimlerin Kutsal Ada (Hiberniyalıların yaşadığı) dediği yere ulaşılıyordu; yakınında Albion adası bulunuyordu.
- Himilco, kendi deneyimine dayanarak, bu denizin sakin rüzgarlar ve durgun deniz nedeniyle dört ayda bile zorlukla geçilebileceğini iddia etti.
- Aviénus ayrıca, Herkül Sütunları'nın batısında uçsuz bucaksız bir okyanusun yayıldığını, havanın sürekli sis ve koyu buharlarla örtülü olduğunu bildirmiştir.
- Şiirsel bir abartıyla zenginleştirilmiş bu özellikler, Hannon'un ve Massiliyalı Pytheas'ın eski anlatılarında tasvir edilen, geminin zorlukla ilerlediği, buzla uyuşmuş ve sisle kaplı ağır, yoğun ve durgun sular (Concretum, Pigrum, Cronium, Mortuum Mare) gibi kuzey denizlerinin imgesini akla getirir.

Kartacalılar-İbrahim Şimşek

• Himilco ayrıca, bu hiperborean denizlerini dolduran ve denizcileri dehşete düşüren deniz canavarlarından da bahsetmiştir.

Hanno ve Himilco'nun bu eş zamanlı ve cesur keşifleri, Kartaca'nın MÖ 6. yüzyılda Akdeniz halkları arasında yaşanan büyük entelektüel ve tarihsel yayılma hareketinde coğrafyaya verdiği büyük önemi göstermektedir.

Kartaca'nın coğrafi keşiflerdeki önemi, bir hazine haritası gibi, kaybolan birçok parçaya rağmen, günümüze ulaşan iki değerli pusulayla (Hanno ve Himilco'nun anlatıları) anlaşılabilir; bu pusulalar olmasaydı, antik dünyanın uçsuz bucaksız denizlerindeki keşif rotaları hakkında çok daha az bilgi sahibi olurduk.

Cette traduction a été réalisée avec l'aide de Google. Les passages en français proviennent du livre original.
Bu çeviri Google yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Fransızca bölümleri kitabın orijinalindendir.

Türkçeye çeviren- İbrahim Şimşek